

Rapport

Datum: 17 juli 1998

Rapportnummer: 1998/291

Klacht

Op 9 december 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te Geleen, ingediend door Stichting Zilveren Kruis Rechtsbijstand te Noordwijk, met een klacht over gedragingen van ambtenaren van de Koninklijke marechaussee. Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de Minister van Defensie, werd een onderzoek ingesteld. Op grond van de namens verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van de Koninklijke marechaussee niet zorgvuldig hebben gehandeld jegens zijn dochter tijdens en na een verkeerscontrole in de nacht van 26 op 27 juli 1997. Met name klaagt verzoeker erover dat deze ambtenaren, nadat bij de controle was gebleken dat de (toenmalige) vriend van zijn op dat moment nog minderjarige dochter geregistreerd stond voor een aantal onbetaalde boetes, zijn dochter onder druk hebben gezet om te bereiken dat het openstaande bedrag, alsmede het bedrag van de sanctie die tijdens de controle werd opgelegd wegens een overtreding van de Wegenverkeerswet, door haar werd betaald.

Achtergrond

1. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften

(Wet van 3 juli 1989, Stb. 300) Artikel 28, lid 1:

"De officier van justitie te Leeuwarden kan, indien niet of niet volledig verhaal overeenkomstig de artikelen 26 en 27 heeft plaatsgevonden, bij het kantongerecht in het kanton waar het adres is van degene aan wie de administratieve sanctie is opgelegd een vordering in stellen om te worden gemachtigd om per gedraging waarvoor een administratieve sanctie is opgelegd het dwangmiddel gijzeling toe te passen van degene aan wie de administratieve sanctie is opgelegd, voor ten hoogste één week..." Artikel 28b: "Indien niet of niet volledig verhaal overeenkomstig de artikelen 26 en 27 heeft plaatsgevonden, kan de officier van justitie te Leeuwarden het voertuig waarmee de gedraging heeft plaatsgevonden buiten gebruik stellen (...). De buitengebruikstelling duurt ten hoogste vier weken."

2. De 'Wet Mulder' op Straat (Uitgave van het Landelijk Selectie- en opleidingsinstituut Politie, april 1997)

"...7. TOEPASSEN VAN DWANGMIDDELEN (en OPS) Als een betrokkene niet betaalt - en ook verhaalsacties van onder meer een deurwaarder geen succes hadden - wordt overgegaan tot uitoefenen van dwang. Hiertegen is geen beroep meer mogelijk. (...) *De Dwangmiddelen (pér gedraging) in de Wet Mulder zijn:*

· inneming rijbewijs betrokkene voor een periode van 4 weken; · buitengebruikstelling motorrijtuig gedurende 4 weken; · gijzeling voor de duur van maximaal 1 week. *De politie wordt hierbij in twee gevallen betrokken:* (...) · iemand staat gesignaleerd in het 'OPS, met vermelding van de toegelaten dwangmiddelen (...). *De bijbehorende vermeldingen in het*

OPS zijn:

(...) · MBG ? Mulder en zowel Buitengebruikstelling als Gijzeling. (...)

7.2. BUITENGEBRUIKSTELLING VOERTUIG

Dit dwangmiddel kan, evenals het innemen van het rijbewijs, 'van rechtswege' door de officier van justitie (Leeuwarden) worden toegepast. Er is geen toestemming van de kantonrechter nodig. *Welke voertuigen kunnen buiten gebruik gesteld worden?(...)* · Niet alleen het motorrijtuig waarmee de gedraging werd verricht, maar óók een motorrijtuig dat de betrokkene kennelijk onder zijn beheer heeft, *ook al is het van iemand anders*, mag 'buiten gebruik' worden gesteld..."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Minister van Defensie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker deelde mee zich met de inhoud

van het verslag te kunnen verenigen. De Minister van Defensie gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. De feiten

1.1. In de nacht van 26 op 27 juli 1997 werden de op dat moment nog minderjarige dochter van verzoeker, N., en haar toenmalige partner, de heer V., in het kader van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder) gecontroleerd door twee ambtenaren van de Koninklijke marechaussee. Bij deze controle bleek dat de Algemeen Periodieke Keuring (APK) van de auto, waarvan V. de bestuurder was, was verlopen. Bovendien bleek dat V. een aantal geldboetes onbetaald had gelaten.

1.2. Naar aanleiding van het optreden van de betrokken ambtenaren diende verzoekers gemachtigde bij brief van 18 augustus een klacht in bij de Commandant Koninklijke marechaussee. De klacht luidt als volgt:

"...Op 26 juli jl. is de dochter van cliënt, N., samen met haar vriend de heer V. (...) tijdens een controle op de N 281 omstreeks 01.15 uur 's nachts staande gehouden door wachtmeester K. van de Koninklijke Marechaussee Heerlen. De heer V. bestuurde op dat moment de auto van de dochter van cliënt, X. Bij deze controle bleek dat de heer V., bestuurder van het motorvoertuig (...), niet over een geldig keuringsbewijs beschikte.

Voorts kwam bij het onderzoek naar voren dat de heer V. nog 8boetes open had staan, gezamenlijk voor een bedrag ad 1000 DM. De Marechaussee heeft naar aanleiding van deze constatering gedreigd het motorvoertuig in beslag te nemen. Voorts heeft wachtmeester K. aan de, overigens minderjarige, dochter van cliënt meegedeeld dat de heer V. zou worden aangehouden, indien alle openstaande boetes niet terstond zouden worden voldaan. Kort daarop heeft de Marechaussee, ter inning van deze boetes, de dochter van cliënt, die zich door deze uitlatingen van de heer K. ernstig onder druk gezet voelde, meegenomen naar het ouderlijk huis (...). Hier heeft zij haar laatste spaargeld opgenomen ten bedrage ad 1000 DM.

Aangezien dit niet genoeg was hebben de ambtenaren van de Marechaussee haar de rest laten pinnen bij de Postbank. Dit was omstreeks 03.15 uur 's nachts. Aldus heeft zij alle openstaande boetes van de heer V., alsmede de sanctie ad f 170,-- van de geconstateerde overtreding, cash betaald aan wachtmeester K. Het moge u duidelijk zijn dat bovengenoemde handelwijze van de ambtenaren van de Marechaussee volstrekt ontoelaatbaar is. Een en ander komt erop neer dat betrokken ambtenaren van de Marechaussee een minderjarige onder zware psychische druk bewogen hebben om een aanzienlijk bedrag van (omgerekend) f 1.081,25 te betalen ter inning van diverse openstaande boetes die voor rekening van de heer V. dienen te komen. Voorts hebben betrokken ambtenaren zich laakbaar gedragen door de minderjarige eigenhandig naar haar huis te brengen waar, overigens zonder enig overleg met de ouders gepleegd te hebben, zij onder uiting van diverse dreigementen het onderhavige bedrag van de dochter van cliënt hebben geïnd. Kort gezegd betekent dit dat de dochter van cliënt thans onder zware druk van ambtenaren van de Marechaussee Heerlen de openstaande boetes heeft voldaan van een derde, waar zij overigens géén relatie meer mee heeft. Het had voor de hand gelegen de boetes te verhalen op de heer V. en niet op zijn minderjarige vriendin..."

1.3.1. Naar aanleiding van verzoekers klacht werd in opdracht van de Justitiële Dienst van het District Koninklijke marechaussee Noord-Brabant-Limburg een onderzoek ingesteld. In het kader van dit onderzoek werden onder meer de twee betrokken ambtenaren van de Koninklijke marechaussee, de dochter van verzoeker en haar toenmalige vriend gehoord.

a. De verklaring, die de wachtmeester van de Koninklijke marechaussee, K., op 2 september 1997 aflegde, luidt als volgt:

"...In de nacht van 26 op 27 juli 1997 had ik nachtdienst en bevond ik mij met collega G. op patrouille in de gemeente Heerlen. Wij waren gecommandeerd tot het verrichten van deze patrouille. Omstreeks 01.30 uur op 27 juli 1997 werd door ons op de N-281 te Heerlen, een bestuurder van een vierwielig voertuig (...) gecontroleerd. In het voertuig bevond zich naast de bestuurder tevens een vrouw. Bij controle van de voertuiggegevens bleek dat de periodieke keuring (APK) van het voertuig zijn

geldigheid had verloren. De bestuurder gaf ons naar zijn naam gevraagd op te zijn V. (...). Hij deelde mede geen rij- en kentekenbewijs bij zich te hebben. Door ons werd bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer nagevraagd wie de eigenaar en houder van het door

hem bestuurde voertuig was. Ons bleek dat de bestuurder geen eigenaar was. Volgens de bestuurder behoorde het voertuig toe aan de zus van de passagiere die zijn vriendin was. Bij navraag werd door ons geverifieerd of er een persoon onder de naam V. gesignaleerd stond in het opsporingssysteem. In dit systeem stond daadwerkelijk een persoon met deze persoonsgegevens 6 keer gesignaleerd voor een totaalbedrag van Fl. 1081,25 door het CJIB terzake M.B.G. Muldergedragingen. Dit houdt in dat het een gedraging is van de Wet Mulder (M), de "B" staat voor buitengebruikstelling voertuig en de "G" staat voor gijzeling. Verder bleek dat de persoon nog 2 keer gesignaleerd stond, namelijk 1x door OVJ Maastricht terzake het betekenen van een vonnis (...) en 1x door het CJIB te Leeuwarden. De laatste genoemde signalering betreft een NOH vonnis. (niet onherroepelijk vonnis). Door ons werd de bestuurder medegedeeld dat hij gesignaleerd stond terzake Mulder feiten voor een totaalbedrag van Fl.1081,25. Hij erkende dat het best mogelijk was dat hij nog gesignaleerd stond. Hem werd hierop door ons medegedeeld dat hij de geldboete moest betalen daar anders het voertuig door ons buiten gebruik zou worden gesteld in verband met de tenuitvoerlegging van een Mulder-signalering en dat hij tevens gegijzeld zou worden voor de tenuitvoerlegging van de overige vijf Mulder-signaleringen. . deelde mede niet genoeg geld bij zich te hebben om de boeten te kunnen betalen. Zowel tegen de bestuurder als diens vriendin deelden wij mede dat er ons bij niet betaling niets anders overbleef dan buitengebruikstelling van het voertuig en tevens gijzeling in de persoon van V. De vrouw deelde ons mede dat ze wel geld had om de boete van haar vriend te betalen doch dat geld niet bij haar droeg. Zij had het geld in Geleen liggen bij haar thuis. Wij stelden haar toen voor naar haar huis te rijden om het geld op te halen waarmee zij instemde. Met haar zijn wij hierna naar Geleen gereden om het geld op te halen. Haar werd toen door een collega medegedeeld of zij wel zeker wist of zij de boeten wilde betalen omdat het niet zeker was of haar vriend haar wel terug zou betalen. Zij deelde ons toen mede de boeten voor haar vriend te willen betalen. Nadat zij een woning bezocht had te Geleen verzocht zij tevens langs een bank te Geleen te rijden alwaar zij geld wilde pinnen. Ook aan dit verzoek voldeden wij, waarna wij wederom naar haar vriend, die op de brigade Kmar Heerlen op haar had gewacht, terugreden. Hierna werd door gesignaleerde het totale signaleringsbedrag van Fl. 1081,25 betaald alsmede een boete van Fl. 170,- wegens verlopen APK van

het door hem bestuurde voertuig. Voor het laatste werd hem door ons een beschikking uitgereikt. Hem werden terzake kwitanties uitgereikt. Zij betaalde in Nederlandse valuta nadat wij Duitse Marken met haar toestemming bij een tankstation hadden ingewisseld. Ik heb het gevoel dat bij de tenuitvoerlegging van deze signaleringen alles heel gemoedelijk en soepel is verlopen zonder harde woorden. Wij, te weten mijn collega G. en ik, hebben er alles aan gedaan om te voorkomen dat het voertuig zou worden buiten gebruik gesteld en dat betrokkene in gijzeling zou worden genomen. Ik begrijp dat iemand die terzake staat gesignaleerd zich niet zo lekker voelt op het moment dat men hem medegedeeld heeft dat bij niet betaling van de boeten het voertuig wordt ingenomen en/of de persoon wordt gegijzeld. De procedure welke wij volgden voor de tenuitvoerlegging van de signaleringen

is de door het Openbaar Ministerie vastgestelde procedure..." b. Op 2 september 1997 verklaarde wachmeester van de Koninklijke marechaussee, G., als volgt:

"...In de nacht van 26 op 27 juli 1997 bevonden wij, wmr K. en ik, ons op een opgedragen APD (Algemene Politie Dienst; N.o.) patrouille in de omgeving van de gemeente Heerlen. Op datum voornoemd, omstreeks 02.15 uur zagen wij ter hoogte van de oprit naar Eindhoven op de rijksweg N.281 een witte Fiat Panda (...). Na controle van het voornoemde voertuig bleek dat de Algemene Periodieke Keuring (APK) zijn geldigheid verloren had. Vervolgens hebben wij, middels de ons ter beschikking staande stoptransparant laten stoppen. Ik zag dat er naast de mannelijke bestuurder een vrouwelijke passagiere zat. Ik heb de bestuurder aangesproken en naar zijn rij- en kentekenbewijs gevraagd. Naar ik me herinner had de bestuurder geen rij- en of kentekenbewijs bij zich. Vervolgens heb ik deze persoon aangesproken over de vervallen APK-keuring. Hij verklaarde dat het voertuig van de zus van zijn vriendin was. Zijn vriendin was de naast hem zittende passagier, die dit zojuist gestelde beaamde. Ik kan me niet herinneren of deze bestuurder enig legitimatiebewijs aan ons getoond heeft. Naar ik me herinner was zijn naam V. Via de aan ons ter beschikking staande middelen heeft de wmr K. V. in het opsporingsstelsel (OPS) gecontroleerd. Ik ben op dat moment bij V. en zijn vriendin gebleven. Na voornoemde controle bleek dat V. acht maal in het OPS gesignaleerd stond. Dit bleek zes maal door het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) in verband met zogenaamde Mulderfeiten met als dwangmiddel voor alle zes de gepleegde feiten Mulder Buitengebruikstelling en Gijzeling. Tevens stond V. gesignaleerd voor een Niet Onherroepelijk (NOH) vonnis en een vonnis welk aan hem in persoon betekend moest worden (BETIP). Wmr K. heeft de bestuurder, V., vervolgens medegedeeld dat er nog enige zaken openstonden en dat we naar de brigade Koninklijke Marechaussee Heerlen moesten gaan. Beide personen zijn vervolgens, na afsluiting van hun voertuig, geheel vrijwillig meegegaan in ons patrouillevoertuig naar de brigade Heerlen. Ik heb niet gemerkt dat het enig probleem was voor zowel V. als zijn vriendin om mee naar de brigade Heerlen te gaan. Wij wilden naar de brigade Heerlen gaan omdat er zes OPS signaleringen stonden op naam van V., met de mogelijkheid om bij niet betaling van deze feiten, het voertuig buiten gebruik te stellen en V. te gijzelen. Indien het mogelijk was geweest om deze zaak op straat af te handelen hadden wij dat zeker gedaan. In dit geval waren wij het er beiden over eens om deze zaak op de brigade Heerlen af te handelen. Tijdens het vervoer naar de brigade Heerlen is er in ons patrouillevoertuig geen noemenswaardig gesprek geweest tussen ons en beide betrokkenen. Na aankomst op de brigade Heerlen hebben V. en zijn vriendin in de hal cq ontvangstruimte van de brigade plaatsgenomen. K. en ik zijn vervolgens naar de piketruimte gegaan om met onze wachtcommandant, de wachmeester Kl., te overleggen over hoe deze zaak naar behoren af te handelen. Wij hebben aldaar de OPS signaleringen van V. uitgeprint. Ik ben vervolgens alleen in de piketruimte achtergebleven. Mijn wachtcommandant, de wmr Kl. en wmr K. hebben vervolgens de zaak verder afgehandeld. Tijdens deze afhandeling heb ik zowel V. als zijn vriendin een kop koffie aangeboden. V. nam deze ook aan, zijn vriendin hoefde dit niet. Verder heb ik geen contact meer gehad met V. of zijn vriendin. Ik wil nog

opmerken dat zowel door mij als wel door mijn collega's Kl. en K., voor zover door mij waarneembaar, geen enkele vorm van dwang of druk, in welke vorm ook, op V. en/of zijn vriendin is uitgeoefend. Ik kan zelfs zeggen dat de gehele afhandeling van deze zaak welke geheel conform de richtlijnen van het Openbaar Ministerie is verlopen in een ontspannen sfeer heeft plaatsgevonden. Na de gehele afhandeling van deze zaak hebben de wmr K. en ik, V. en zijn vriendin, teruggebracht naar hun auto. Gedurende deze rit is er ook geen enkele discussie of meningsverschil geweest tussen ons en V. en zijn vriendin..." c. Op 3 september 1997 werd verzoekers dochter, N., gehoord. Haar verklaring luidt als volgt:

"...Omstreeks 01.00 uur op 28 juli 1997 werd ik met mijn vriend V., te Heerlen gecontroleerd door de Marechaussee van de brigade Heerlen. V. trad toen als bestuurder op. De APK keuring van het voertuig bleek toen niet meer correct te zijn. Van deze auto maakt normaliter mijn zus (...) gebruik. Bij controle bleek dat er meerdere signaleringen tegen mijn vriend V. openstonden. Hij en ik moesten hen volgen naar de brigade Heerlen. Ik had hen gezegd dat ik niet in het bezit was van een Nederlands rijbewijs en dat ik pas zeventien jaar oud was. Aldaar bleek uiteindelijk dat mijn vriend f 1251,25 moest betalen. Daarbij zat tevens de boete wegens verlopen APK. De leden van de Kmar deelden ons mede dat het geld betaald diende te worden anders zou het voertuig inbeslaggenomen worden en mijn vriend in gijzeling worden gesteld. Mijn vriend zei toen dat ik toch nog geld thuis had liggen van mijn oma. Ik bevestigde hem dat. De beambte van de Marechaussee stelde voor om met mij het geld op te halen bij mij thuis. Hierin stemde ik toe. Vervolgens ben ik met twee Marechaussees naar mijn huisadres te Geleen gereden. Ik haalde thuis DM 1000,- op. Vervolgens reden wij naar een bank te Geleen, alwaar het overige geld door mij werd opgenomen. Hierna reden wij met het dienstvoertuig weer naar de brigade Heerlen. Omdat ik niet beschikte over voldoende Nederlandse valuta werden de Duitse Marken ingewisseld door de Kmar. Mij werd niet gevraagd of ik hiervoor toestemming gaf. Vervolgens werd met mijn geld de openstaande boetes betaald. Hem werden kwitanties ter beschikking gesteld van de betaalde boetes. U vraagt mij of ik niet goed behandeld werd die nacht door de leden van de Koninklijke Marechaussee. Ik vind dat ik onder druk werd gezet om de boetes te betalen van mijn vriend..." d. Op 4 september 1997 werd de toenmalige vriend van verzoekers dochter, V., gehoord. Hij verklaarde als volgt:

"...In de vroege morgen van 27 juli 1997 werd ik als bestuurder van een witte Fiat te Heerlen door een patrouille van de Koninklijke Marechaussee gecontroleerd. Op dat moment zat naast mij, mijn toenmalige vriendin N., die in Geleen woont. Het door mij bestuurde voertuig behoorde toe aan de zus van N. die mij die dag het voertuig geleend had. Tijdens de Kmar controle bleek dat mijn naam voorkwam in het Opsporingssysteem. Men deelde mij mede dat ik zes maal gesignaleerd stond voor bepaalde feiten. Tevens stond ik gesignaleerd voor het betekenen van een vonnis en een "Niet Onherroepelijk" vonnis stond nog tegen mij open. De marechaussees verzochten mijn vriendin en mij mee te gaan naar de KMAR brigade. Op de brigade werd mij vervolgens medegedeeld dat ik een geldbedrag moest betalen van f1051,25. Daarnaast moest ik ook nog f 170,- betalen voor een bekeuring welke ik ter

plaatse kreeg, omdat de APK van het door mij bestuurde voertuig zijn geldigheid had verloren. Ik verzocht de marechaussee ook dit bedrag aan het te betalen bedrag toe te voegen en vroeg wat ik dan betalen moest:

f 1051,25 en f 170,- is totaal: f 1221,25. Ik had dit geld echter niet bij me. De leden van de Kmar deelden mij mede dat indien de f 1051,25 niet direct betaald zou worden het voertuig, naar ik meen, in beslag genomen zou worden en ik persoonlijk gegijzeld zou worden. Ik vroeg toen aan mijn vriendin of zij over zoveel geld beschikte. Ze zei hierop van wel en dat zij wel even voor mij naar de bank wilde gaan. Tevens zei ze dat ze nog geld thuis had liggen. Hierop boden de leden van de Kmar haar aan om het geld op te halen en haar naar haar huis te rijden, waarmee zij en ik instemden. Na ongeveer 3 kwartier kwamen zij terug. Zij legde toen het door mij te betalen bedrag van f 1221,25 op tafel. Het betrof hier Nederlandse valuta. Ik vernam dat er bij een tankstation geld gewisseld was, daar N. kennelijk Duitse Marken van huis meegenomen had. Ik ontving vervolgens kwitanties voor de betaalde boetes. Hierop werden wij door de leden van de Kmar naar ons voertuig gebracht en konden wij onze reis voortzetten. Op de wijze waarop de zaak door de leden van de Koninklijke Marechaussee werd afgedaan heb ik geen opmerkingen. Ze hebben ons goed behandeld. Alles ging op een manier zoals het hoort te gaan. Ik zag dat N. wel onder de indruk was van hetgeen er plotseling gebeurde, omdat het voertuig in beslag zou worden genomen en ik gegijzeld zou worden. Ook later heeft N. tegen mij geen opmerkingen gemaakt waaruit bleek dat ze slecht behandeld is geworden door de leden van de Koninklijke Marechaussee. De verkering met N. raakte hierna de maandag erop uit. Ik nam toen contact op met het huisadres van N. te Geleen. Haar vader kreeg ik aan de lijn. Deze deelde mij toen mede dat N. er niet meer voor mij was. Ik heb N. later nog gesproken. Zij deelde mij mede dat het uit was tussen ons twee. Tot op heden heb ik nog niets terugbetaald aan N. Ik heb sinds kort een baan en ben van plan in overleg haar het geld zo spoedig mogelijk terug te betalen. Als alles goed is tref ik N. komend weekend en zullen we over de terugbetaling praten. Het is mijn bedoeling op korte termijn het geleende geldbedrag aan N. terug te betalen. Als laatste opmerking wil ik hieraan toevoegen dat de leden van de Koninklijke Marechaussee hun werk gewoon naar behoren hebben verricht en dat het niet correct is hen in een kwaad daglicht te zetten..."

1.3.2. In het verslag dat de rapporteurs naar aanleiding van het onderzoek op 8 september 1997 opmaakten, merkten de zij volgende op:

"...Wij stelden vast dat de zes Mulderfeiten waarvoor V. gesignaleerd stond alle Mulder "MBG" betroffen. Dit houdt in dat bij niet ogenblikkelijke betaling bij meerdere feiten wordt overgegaan tot de dwangmiddelen buiten gebruikstelling van het voertuig ingevolge artikel 28b en 29 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en gijzeling van de gesignaleerde. Dat ingevolge de richtlijnen van de Wet Mulder ook een voertuig dat betrokkene onder zijn beheer heeft, ook al is het van iemand anders, "buiten gebruik" mag worden gesteld. Dit staat tevens in de richtlijnen voor de politieambtenaar "de Wet Mulder op Straat". Dat de dochter van klager, indien zij dit noodzakelijk achtte, ruimschoots in de gelegenheid was geweest haar vader in kennis te stellen van het gebeurde. Dit had

gekund telefonisch op haar verzoek dan wel bij haar bezoek aan haar ouderlijke woning toen zij het geldbedrag ophaalde. Dat formeel de dochter van klager geen partij in deze zaak was doch uitsluitend de gesignaleerde V. Dat tot betaling van het geldbedrag werd overgegaan door gesignaleerde na overleg met diens vriendin N. die bereid was voor hem het geld op te halen. Dat van de zijde van de Koninklijke Marechaussee hierbij uitsluitend medewerking werd aangeboden met betrekking tot het vervoer bij het ophalen van het geld. Dat het voertuig op het moment van controle op naam stond van G. (...) zijnde de toekomstige schoonmoeder van (...) de zus van N. Ons is niets gebleken van enig strafbaar feit, dan wel laakbare handeling gepleegd door personeel van de brigade Koninklijke Marechaussee Heerlen..." 1.3.3. De Commandant Koninklijke marechaussee reageerde bij brief van 19 september 1997 op de klacht van verzoeker. De inhoud van deze brief luidt als volgt:

"...Inhoudelijk bekend zijnde met het gestelde in (de onder 1.2. genoemde brief van 18 augustus 1997; N.o.) kom ik tot de navolgende klachtformulering;

1. Dat in de nacht van 26 juli 1997 de dochter van (verzoeker; N.o.) door ambtenaren van de Koninklijke marechaussee te Heerlen onder zware psychische druk is bewogen tot betaling van diverse ten name van haar vriend de heer V. openstaande boetes, ten bedrage van f. 1.081,25.
2. Dat bij de uitvoering van het vorenstaande door ambtenaren van de Koninklijke marechaussee diverse dreigementen zijn geuit jegens de dochter van (verzoeker; N.o.).
3. U verzoekt restitutie van het bedrag van f. 1.081,25. Ten aanzien van klacht 1 In de nacht van 26 op 27 april 1997 werd door twee ambtenaren van de Koninklijke marechaussee te Heerlen tijdens een voorgeschreven patrouille, ter uitvoering van de Algemene Politie Dienst, de bestuurder van een personenauto voorzien van het kenteken (...) gecontroleerd in het kader van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder). Bij navraag bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer met betrekking tot de tenaamstelling van genoemd kenteken constateerden de betrokken ambtenaren dat de Algemeen Periodieke Keuring (APK) van genoemd voertuig verlopen was. Voorts constateerden zij dat de bestuurder, de heer V., gesignaleerd stond voor zes (6) Mulder-feiten. Betrokkene stond "MBG" gesignaleerd hetgeen inhoudt dat bij niet betaling van de daarop gestelde geldboetes zou worden overgegaan tot buitengebruikstelling van het voertuig en gijzeling van de persoon. Het vorenstaande werd aan de heer V. medegedeeld. De heer V. verklaarde hierop tegenover de controlerende ambtenaren dat hij niet genoeg geld bij zich had om het signaleringsgeld van f. 1.081,25 en de aan hem uitgereikte beschikking van f.170,-wegens verlopen APK te betalen. Voorts verklaarde de heer V. dat het voertuig dat hij bestuurde in eigendom toebehoorde aan de zuster van de vrouw die op dat moment in zijn gezelschap verkeerde. V. gaf te kennen dat die vrouw zijn vriendin was. De betrokken vrouw maakte zich aan de controlerende ambtenaren bekend als zijnde N., geboren op 28 augustus 1979. Op een vraag van de controlerende ambtenaren of zij ook in het bezit was van een rijbewijs heeft N. geantwoord dat zij geen rijbewijs bezat aangezien zij 17 jaar oud was. In vervolg op het vorenstaande en ter uitvoering van bedoelde signaleringen werd de verdere afhandeling voortgezet aan

het bureau van de brigade Koninklijke marechaussee te Heerlen. V. heeft daarbij tegen N. gezegd of aan haar gevraagd dat zij nog geld van haar oma thuis had liggen. Althans met woorden van gelijke strekking. Door N. werd dit bevestigd en zij heeft toen tegen V. gezegd dat zij dan wel even naar de bank en naar huis zou moeten om het geld op te

halen. Kennelijk was er een overeenstemming tussen V. en N. ontstaan met betrekking tot de betaling van reeds eerder genoemde geldbedragen. Door de betrokken ambtenaren van de Koninklijke marechaussee werd daarbij aan V. en/of N. voorgesteld om samen met haar het geld bij haar thuis in Geleen op te halen. Zij stemden daar beiden mee in. Vervolgens is één van de controlerende ambtenaren in een patrouillevoertuig samen met N. naar haar ouderlijk huis te Geleen gereden en daarna met haar naar een bank gegaan waarvan zij te kennen had gegeven geld te kunnen pinnen. Dit heeft plaatsgevonden in een ongedwongen sfeer en geheel op basis van vrijwilligheid van betrokkene. Dat bij het vorenstaande enige vorm van dwang en zware psychische druk op N. werd uitgeoefend wordt door de betrokken ambtenaren ontkend. Ook is N. ruimschoots in de gelegenheid geweest hetzij telefonisch dan wel bij gelegenheid van het bezoek aan haar ouderlijke woning om het geld te halen om haar vader (ouder(s)) in kennis te stellen. Dat zij daar geen gebruik van heeft gemaakt betreurt ik. De heer V. verklaarde op 4 september 1997 samengevat tegenover de ambtenaren van mijn dienst die het klachtonderzoek hebben verricht, dat hij geen opmerkingen had over de wijze waarop de Koninklijke marechaussee de zaak tegen hem had afgehandeld. Alles verliep zoals dat behoorde te gaan. Hij had wel gezien dat N. behoorlijk onder de indruk was van hetgeen op dat moment gebeurde. Zij had echter nadien geen opmerkingen tegenover hem gemaakt waaruit hem was gebleken dat ze slecht was behandeld door de Marechaussee. Als slotopmerking wordt door de heer V. verklaard dat de leden van de Koninklijke marechaussee hun werk naar behoren hebben verricht en dat hij het niet correct vindt hen in een kwaad daglicht te stellen. Tevens verklaarde V. dat zijn verkering met N. inmiddels uit was en dat hij tot heden nog niets van het door hem geleende geldbedrag aan haar had terugbetaald. Hij was zeker van plan het geleende geld aan N. terug te betalen. Ik kom tot de conclusie dat de betrokken ambtenaren van mijn dienst op een juiste wijze uitvoering hebben gegeven aan de hiervoor genoemde signaleringen en opgelegde beschikking inzake de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder) ten aanzien van de heer V. en dat zij zich zowel ten opzichte van hem en N. correct hebben gedragen. Ik beoordeel de klacht op dit punt als **ongegrond**. Ten aanzien van klacht 2 Met betrekking tot het uiten van diverse dreigementen door ambtenaren van de Koninklijke marechaussee jegens N. acht ik het mogelijk dat zij aan de uitleg van de betrokken ambtenaren aan de

heer V., waarvan zij getuige is geweest, met betrekking tot buitengebruikstelling van het voertuig en gijzeling van diens persoon een onjuiste interpretatie geeft. Gelet op de leeftijd van N. heb ik daar begrip voor. Het is echter geenszins de bedoeling geweest van de betrokken ambtenaren om met de door hen gegeven uitleg enig dreigement te doen in haar richting. Het vorenstaande wordt ondersteund door hetgeen de heer V. daarover

verklaarde. Ik kom tot de conclusie dat de betrokken ambtenaren zich tegenover N. op een correcte wijze hebben gedragen en dat zij geheel uit vrije wil en in overleg met de heer V. en de betrokken ambtenaren tot verkrijging van bedoeld geldbedrag is overgegaan. Ik beoordeel de klacht op dit punt eveneens als **ongegrond**. Ten aanzien van klacht 3 Gelet op mijn beoordeling van de klachtpunten 1 en 2 en het onderhavige in de richting van de heer V. conform de richtlijnen van het Openbaar Ministerie en de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder) heeft plaatsgevonden, wijs ik de door U genoemde restitutie ten bedrage van f1.081,25 bij deze af. Ten overvloede wijs ik U er op dat de heer V. en N. onderling zijn overeengekomen de onderhavige betaling op de hiervoor omschreven wijze te verrichten..."

2. Het standpunt van verzoeker

Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtformulering onder

KLACHT. Verzoekers gemachtigde lichtte de klacht onder meer als volgt toe:

"10. Door (de Commandant Koninklijke marechaussee; N.o.) wordt gesuggereerd dat N. uit eigener beweging heeft geopperd de boetes van de heer V. te voldoen. N. ontkent zulks met klem. Immers, toen N. te kennen gaf nog geld van haar oma te hebben, heeft de beambte van de Marechaussee haar voorgesteld om dit geld op te halen ter voldoening van de openstaande boetes van haar vriend.

11. Tevens wordt melding gemaakt van het feit dat er 'kennelijk' overeenstemming bestond tussen N. en de heer V. over de voldoening van zijn boete. Helemaal zeker hiervan waren de betrokken ambtenaren dus niet. Blijkbaar deed dat voor de heren ook niet ter zake. Hun belang lag immers bij het innen van de boetes en de manier waarop zulks geschiedde, te weten middels betaling door een minderjarig meisje van haar laatste spaargeld, was kennelijk onbelangrijk.

12. Wel wordt melding gemaakt van het feit dat N. 'onder de indruk' was van al hetgeen geschiedde. Hieruit kan worden afgeleid dat de betrokken ambtenaren wel degelijk ervan op de hoogte waren dat N. door alle informatie welke op haar afkwam, aangeslagen en dus beïnvloedbaar was.

13. Gezien het voorgaande had het dan ook meer in de rede gelegen om, toen duidelijk werd dat N. voornemens was de boetes van de heer V. te voldoen, het meisje tegen zichzelf te beschermen en ervoor te zorgen dat zij hiertoe niet zou overgaan door het haar af te raden. Immers, de betrokken ambtenaren hadden op zijn minst kunnen vermoeden dat N. dit geld niet terug zou krijgen (zij heeft dit ook nog steeds niet terug) nu het erop lijkt dat de heer V. een wanbetaler is. De boetes stonden ten slotte al geruime tijd open."

3. Het standpunt van de Minister van Defensie

De Minister van Defensie deelde naar aanleiding van verzoekers klacht mee dat hij de beoordeling door de Commandant Koninklijke marechaussee in de brief van 19 september 1997 onverkort handhaafde. Hij voegde hier nog het volgende toe:

"...Gelet op het gestelde in de brief (van verzoekers gemachtigde; N.o.) van 5 december 1997 onder punt 13 van de klacht, merk ik het volgende op. In de tweede zin van punt 13, die begint met "Immers, de betrokken ambtenaren...", wordt de suggestie gewekt dat de betrokken ambtenaren reeds hadden kunnen vermoeden dat N. het geld niet terug zou

krijgen. Ik ben het met deze suggestie pertinent oneens. Op het moment waarop het incident heeft plaatsgevonden is immers uit niets gebleken dat de relatie van de heer V. met N. beëindigd was of op korte termijn beëindigd zou worden. Ik onderschrijf dan ook het standpunt van de Commandant Koninklijke marechaussee dat de heer V. en N. onderling zijn overeengekomen dat N. de door de heer V. verschuldigde betaling zou verrichten..."

4. De reactie van verzoeker

In reactie op het standpunt van de Minister liet verzoekers gemachtigde weten dat verzoeker zijn stellingen, zoals verwoord in de klacht, onverkort handhaafde.

Beoordeling

1. Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van de Koninklijke marechaussee niet zorgvuldig hebben gehandeld jegens zijn dochter tijdens en na een verkeerscontrole in de nacht van 26 op 27 juli 1997. Met name klaagt verzoeker erover dat deze ambtenaren, nadat

bij de controle was gebleken dat de toenmalige vriend van zijn dochter geregistreerd stond voor een aantal onbetaalde boetes, zijn dochter onder druk hebben gezet om te bereiken dat het openstaande bedrag, alsmede het bedrag van de bekeuring die werd opgelegd omdat de Algemene Periodieke Keuring van de auto niet meer geldig was, door haar werd betaald.

2. Verzoeker heeft naar aanleiding van de beslissing van de Commandant Koninklijke marechaussee van 19 september 1997 (zie **BEVINDINGEN**, onder 1.3.3.) de klacht nader toegelicht. In het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman maakt hij er melding van dat zijn dochter, N., betwist dat zij uit eigen beweging heeft voorgesteld om de boetes van haar toenmalige vriend, V., te voldoen. Voorts merkt hij op dat de betrokken ambtenaren van de Koninklijke marechaussee kennelijk hadden gesignaleerd dat N. onder de indruk was van de situatie. In dat verband stelt hij zich op het standpunt dat zij N. tegen zichzelf hadden moeten beschermen en haar hadden moeten afraden om de boetes van V. te voldoen. Volgens verzoeker waren de betrokken ambtenaren echter alleen uit geweest op het innen van de boetes.

3. Voorop moet worden gesteld dat de mededelingen die de betrokken ambtenaren aan V. hebben gedaan ter zake van de buitengebruikstelling van de auto en zijn gijzeling, gelet op de signalering in het opsporingsstelsel, juist waren. Het is mogelijk dat N. deze mededelingen als bedreigend heeft ervaren. Dit laat echter onverlet dat de mededelingen op zichzelf niet als dreigement of als drukmiddel kunnen worden aangemerkt. Daarnaast is niet gesteld of gebleken dat de betrokken ambtenaren N. overigens onder druk hebben gezet. In het bijzonder is niet gebleken dat zij N. hebben voorgesteld om de boetes te betalen. Uit de verklaringen van N. en V., in samenhang gelezen, blijkt in tegendeel dat V. N. heeft gevraagd of zij geld had en dat N., nadat zij deze vraag bevestigend had beantwoord, er in heeft toegestemd om dit geld thuis te gaan halen. Nu verzoeker de

betwisting door N. dat zij het geld uit eigen beweging is gaan halen niet nader heeft onderbouwd, wordt het ervoor gehouden dat een en ander heeft plaatsgevonden, zoals N. in het kader van het onderzoek door de Koninklijke marechaussee heeft verklaard. De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

4. Voor zover verzoeker zich op het standpunt stelt dat de betrokken ambtenaren N. ervan hadden moeten weerhouden om de boetes te voldoen, omdat zij hadden kunnen vermoeden dat N. het geld niet terug zou krijgen, kan hij hierin niet worden gevolgd. Los van de omstandigheid dat de terugbetaling door V. een civielrechtelijke aangelegenheid is die de betrokken ambtenaren niet regardeert, bieden de afgelegde verklaringen van N. en V. geen steun voor het door verzoeker gestelde vermoeden. De onderzochte gedraging is op dit punt eveneens behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedragingen van ambtenaren van de Koninklijke marechaussee, die worden aangemerkt als gedragingen van de Minister van Defensie, is niet gegrond.